

سوال

درباره‌ی سنت صحیح نماز تراویح و بدعت‌های ساختگی موجود در آن و دعای دسته جمعی پس از نماز تراویح سوال دارم.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

درباره‌ی بخش اول سوال لطفاً به بخش نماز تراویح و شب قدر در قسمت روزه‌ی این سایت مراجعه نمایید.

اما دعای دسته جمعی پس از نماز تراویح؛ چنین کاری بدعت است و پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرموده است: **هر کس کاری انجام دهد که امر ما بر آن نیست، پس آن [کار] مردود است** به روایت مسلم (۳۲۴۳).

آنچه از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - پس از نماز تراویح وارد شده، سه بار گفتن **سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ** است که صدای خود را در بار سوم بلند می‌کرد.

امام احمد (۱۴۹۲۹) و ابوداود (۱۴۳۰) و نسائی (۱۶۹۹) از اَبی بن کعب - رضی الله عنه - روایت کرده‌اند که گفت: «رسول الله - صلی الله علیه وسلم - در وتر **سبح اسم ربك الأعلى و قل يا أيها الكافرون و قل هو الله أحد** را می‌خواند، و هر گاه سلام می‌گفت، می‌فرمود: **سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ** و صدای خود را برای آن بلند می‌کرد» آلبانی در صحیح نسائی (۱۶۵۳) آن را صحیح دانسته است.

همچنین در نماز وتر، امام قنوت می‌خواند و نمازگزاران پشت سرش آمین می‌گویند، چنانکه ابی بن کعب - رضی الله عنه - هنگامی که در دوران خلافت عمر برای مردم تراویح خواند چنین کرد و این کار ما را از آن بدعت‌ها بی‌نیاز می‌کند، و راست گفت شاعر که:

وکل خیر فی اتباع من سلفوکل شر فی ابتداع من خلف

هر خیری در پیروی از پیشینیان است، و هر شری در نوآوری پسینیان

والله اعلم